

Vypaľovanie bylín, kríkov a stromov – informácia pre verejnosť

Vážená verejnosť

S príchodom jarných dní sa každoročne v prírode vytvárajú podmienky pre zvýšené nebezpečenstvo vzniku požiarov. Z týchto dôvodov je potrebné upozorniť Vás na typické príčiny a poskytnúť Vám rady, ako tieto riziká podstatne obmedziť.

Pri potulkách lesom a okolitou prírodou, ale aj pri bežnej turistike môžeme v týchto mesiacoch v prírode zistiť priaznivé podmienky pre zvýšené nebezpečenstvo vzniku požiarov. Jarné mesiace sú obdobím, keď sa nová vegetácia začína rozvíjať a zostatky minuloročnej suchej trávy, lístia, ihličia a konárov predstavujú v tomto smere veľké nebezpečenstvo. Ohrozenie v tomto období rozširujú aj klimatické faktory ako sucho, vietor, stav vegetácie, množstvo vyschnutej hmoty, ale aj samotné aktivity človeka, ku ktorým patrí bežná turistika a najmä fajčenie.

Dôrazne Vás upozorňujeme na nebezpečenstvo vypaľovania trávy, ktoré každoročne spôsobujú smrteľné zranenia najmä občanov z radov dôchodcov, ale i veľa požiarov hospodárskych budov, stohov slamy a lesných porastov.

V roku 2025 vzniklo v okresoch Zvolen, Detva a Krupina 21 požiarov v dôsledku vypaľovania porastov bylín, kríkov a stromov.

Vypaľovanie trávy vplýva či už priamo alebo nepriamo aj na všetky druhy živočíchov, ktoré žijú v týchto lokalitách. Oheň a vysoká teplota zničia všetky vývinové štádiá hmyzu, či už sa jedná o vajíčka prezimujúce na rastlinstve, húsenice ukryté v suchej vlnajšej vegetácii alebo kukly uložené v zátočkoch na povrchu pôdy. Nepriaznivý vplyv postihuje aj obojživelníky a plazy. Hynú mláďatá, dospelí jedinci, ale aj znášky vajíčok, ktoré sa vyvíjajú práve v kôpkach suchej trávy, chrástí, prípadne pod kameňmi. Ušetrené pred vypaľovaním trávy nie je ani vtáctvo.

Mýtus o tom, že vypaľovanie trávy má priaznivý vplyv na pôdu tiež nie je pravdivý. Pri vypaľovaní ako prvá zhorí organická humusová frakcia, čím sa pôda ochudobní o značné množstvo minerálnych látok. Zvyšuje sa tak erózna ohrozenosť, umožní sa tak vyšší výpar a presychanie pôdy. Po vypálení pozemku sa stáva pôda tiež podstatne citlivejšou na mechanické poškodenie v dôsledku pohybu, napr. dobytky alebo mechanizmov po jej povrchu.

A čo hovorí o vypaľovaní zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi? Ten hovorí jednoznačne. V §14 odseku 2 písmene b) zakazuje tento zákon fyzickej osobe vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov. Fyzickej osobe, ktorá vypaľuje porasty bylín, kríkov a stromov alebo zakladá oheň v priestoroch alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu, môže Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru uložiť pokutu až do výšky 331,-€. Ešte prísnejší postih je pre právnické alebo podnikajúce osoby, ktorým Okresné riaditeľstvo HaZZ môže za vypaľovanie porastov bylín, kríkov a stromov alebo zakladanie ohňa v priestoroch alebo miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu uložiť pokutu až do výšky 16.596,-€. V roku 2025 boli okresným riaditeľstvom fyzickým osobám za vypaľovanie porastov bylín, kríkov a stromov uložené 3 pokuty v blokovom konaní v celkovej výške 80 €.

Príslušníci OR HaZZ vo Zvolene, Okresného riaditeľstva Policajného zboru vo Zvolene, členovia obecných polícií a tiež členovia dobrovoľných hasičských zborov obcí

budú tak ako aj po minulé roky vykonávať hliadkovú činnosť. Takže skôr ako škrtneme zápalkou pred vypaľovaním trávy zvážme, či to stojí za to.

Nezabúdajte venovať pozornosť aj pobytu detí v prírode, pamätajte na to, že odhodená neuhasená cigareta i zápalka sú častou príčinou požiarov trávnatých a lesných porastov.

Upozorňujeme turistov, že oheň možno klásť v lese len na určených vyznačených miestach a zvýšenú pozornosť treba venovať jeho uhaseniu pri odchode.

Na záver nám dovoľte zaželať Vám v mene Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru vo Zvolene pokojné prežitie jarného obdobia a príjemný pobyt v prírode.

Okresné riaditeľstvo
Hasičského a záchranného zboru
vo Zvolene